

Warszawa, 19 kwietnia 2013 r.

Oświadczenie

Fundacji Rozwoju Obrotu Bezgotówkowego dotyczące konieczności ustawowej regulacji opłaty interchange w obliczu braku możliwości osiągnięcia kompromisu rynkowego

Fundacja Rozwoju Obrotu Bezgotówkowego docenia decyzję organizacji płatniczej Visa o obniżce wysokości opłaty interchange od stycznia 2014 roku oraz planowanych obniżkach w kolejnych latach, nawiązującą do Programu redukcji opłat kartowych w Polsce, wypracowanego przy NBP. Jest ona potwierdzeniem dotychczasowego stanowiska Visa, podzielanego przez środowisko akceptantów, że najlepszy dla rynku byłby kompromis zawarty i zaakceptowany przez wszystkich jego uczestników. Niestety brak zgody organizacji MasterCard na realizację takiego scenariusza oraz jej dążenie do utrzymania za wszelką cenę wysokich poziomów prowizji dla kart „premium”, sprawia, że doprowadzenie do pozytywnych zmian dla rynku zmian w drodze kompromisu jest w tym momencie niemożliwe. Brak możliwości wypracowania wspólnego stanowiska w zakresie redukcji prowizji kartowych przez obie organizacje płatnicze oraz banki potwierdza konieczność nasilenia prac zmierzających do przyjęcia regulacji ustawowej, która gwarantować będzie przejrzyste i jednakowe zasady działania rynku dla wszystkich jego uczestników. Stopniowy i warunkowy charakter zmian, choć spójny z Programem redukcji opłat kartowych w Polsce, opracowanym przy NBP, nie odpowiada obecnym potrzebom rynku. Ponadto ze względu na brak instytucji gwarantującej realizację programu redukcji, nie ma pewności, że kolejne, deklarowane przez organizacje płatnicze obniżki będą realizowane. Bazując na wynikach przeprowadzonego w ubiegłym roku badania polskich akceptantów, wiemy już, że optymalny poziom prowizji interchange w Polsce nie powinien przekraczać 0,2-0,3 proc. wartości transakcji. Podobne stanowisko prezentuje Komisja Europejska, która stwierdziła, że taki poziom jest właściwy dla płatności transgranicznych. Nie istnieją ekonomiczne argumenty, które tłumaczyłyby konieczność utrzymywania wyższego poziomu tych opłat w Polsce. Niemal najwyższy poziom opłat kartowych w Unii Europejskiej z pewnością nie może być uzasadniony koniecznością ponoszenia przez banki i organizacje płatnicze nakładów inwestycyjnych. Dowodzi tego również dynamiczny rozwój systemów płatności mobilnych, które funkcjonują w oparciu o zdecydowanie niższe prowizje, a w niektórych przypadkach w ogóle nie są obciążone opłatą interchange.

Zauważamy jednocześnie, że propozycje samoregulacji publikowane są przez organizacje płatnicze przed kluczowymi dla procesu legislacyjnego etapami prac parlamentarnych nad nowelizacją ustawy o usługach płatniczych. Może to sugerować, że rzeczywistym celem tych propozycji nie jest doprowadzenie do realnych, korzystnych dla rynku zmian, a jedynie opóźnienie lub zablokowanie prac nad regulacją ustawową. Wskazuje na to również brak podania do publicznej wiadomości założeń programu przygotowanego przez Związek Banków Polskich oraz jego konsultacji z reprezentantami wszystkich uczestników rynku, w tym akceptantów.

Przyjęcie odgórnej regulacji wyznaczającej maksymalny poziom opłaty interchange w drodze nowelizacji ustawy o usługach płatniczych gwarantuje nie tylko bardziej zrównoważony podział kosztów funkcjonowania systemu pomiędzy wszystkich jego uczestników, ale

zapewnia również jego większą transparentność. Zgodnie z postulatem stawianym przez VISA, że zapisy nowelizowanej ustawy powinny jednocześnie uniemożliwić stosowanie dodatkowych opłat obciążających agentów rozliczeniowych i de facto podnoszących tym samym wysokość opłaty interchange.

Robert Łaniewski

Prezes Fundacji Rozwoju Obrotu Bezgotówkowego

Fundacja Rozwoju Obrotu Bezgotówkowego została powołana do życia w listopadzie 2011 roku, jako reprezentacja przedsiębiorców z sektora MSP, w odpowiedzi na palącą potrzebę zmian w zakresie funkcjonowania systemu płatniczego w Polsce. Od początku istnienia Fundacji udało się już połączyć siły ponad 1500 przedsiębiorców z całej Polski – nawet tych, którzy na co dzień są konkurentami.

Kluczowym celem działania FROB jest w pierwszej kolejności doprowadzenie do obniżenia opłaty interchange, czyli prowizji, którą akceptujący kartę płatniczą – sklep, zakład usługowy czy stacja benzynowa – muszą oddawać do banku, który daną kartę wystawił. Jak dowodzą analizy NBP, jest to podstawowy warunek rozwoju obrotu bezgotówkowego w Polsce.